

متوسطه یک
مجتهد بانو امین (رها)

گردآورنده:

سمیه ساریخانی

۱ مطالعات اجتماعی

۸۲ سؤال

۸۲ سؤال

۱۱. ۲

منطقه معتدل جنوبی بین مدار رأس الجدی (در شمال) و مدار قطبی جنوبی قرار دارد.

۱۲. ۲ علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر چه از استوا به طرف قطب شمال و قطب جنوب پیش می‌رویم، تابش خورشید مایل‌تر می‌شود.
گزینه «۳»: در عرض‌های بالاتر، خورشید مایل‌تر می‌تابد؛ در نتیجه میانگین دما پایین‌تر است.
گزینه «۴»: نزدیک‌ترین لایه جو به زمین و ردسپهر یا تروپوسفر است.

۱۳. ۲ آب‌ها بیشتر از خشکی‌ها گرما را در خود ذخیره می‌کنند. به همین سبب، اقیانوس‌ها و دریاها موجب اعتدال دمای نواحی مجاور خود در زمستان و تابستان می‌شوند و گرما و سرمای مناطق را کاهش می‌دهند.

۱۴. ۳ یکی از عوامل مؤثر بر آب و هوای جهان زاویه تابش خورشید و عرض جغرافیایی است.

سرزمین‌های نزدیک استوا اشعه عمودی خورشید را دریافت می‌کنند اما هرچه از استوا به طرف قطب‌ها پیش می‌رویم، تابش خورشید مایل‌تر می‌شود.

۱۵. ۲ شکل داده شده در U شکل در گرینلند است. از ویژگی‌های آن کوه‌های کم‌ارتفاع می‌باشد.

کوه‌های بسیار بلند و مرتفع جزء ناهمواری‌های جوان هستند.

۱۶. ۲ از آنجایی که زاویه تابش خورشید در نزدیکی استوا بزرگ‌تر است پس در جاکارتا که به این مدار نزدیک‌تر است زاویه تابش بزرگ‌تر خواهد بود.

مطالعات اجتماعی

۱. ۲ در جنوب منطقه معتدله شمالی، مدار رأس السرطان قرار دارد.
۲. ۴ در نیمکره جنوبی ۸۲٪ آب و ۱۸٪ خشکی وجود دارد، پس اعتدال دمای بیشتری دارد.
۳. ۴ تفاوت زاویه تابش خورشید از استوا به سمت قطب سبب ایجاد این سه منطقه شده است.
۴. ۳ عمیق‌تر شدن دره‌ها توسط فرسایش یخچالی یک عامل بیرونی است و در سایر گزینه‌ها به عوامل درونی اشاره شده است.
۵. ۲ در نیمکره شمالی وسعت خشکی‌ها بیشتر از نیمکره جنوبی است.
۶. ۱ فرسایش یخچالی از عوامل بیرونی تغییر شکل ناهمواری‌ها است.
۷. ۴ تصویر ۴ از عوامل طبیعی تغییر شکل دهنده ناهمواری‌ها و ۳ تصویر دیگر از عوامل انسانی است.
۸. ۱ تصویر ۱ دره‌ای U شکل را نشان می‌دهد که مربوط به ناهمواری‌هایی با عمر زیاد است. سایر تصاویر دارای دره‌های V شکل و قلل نوک‌تیز هستند که نشان‌دهنده جوان بودن این ناهمواری‌هاست.
۹. ۳
۱۰. ۲ از آنجایی که به ازای هر ۱۰۰۰ متر افزایش ارتفاع، دما ۶°C کاهش می‌یابد پس:

$$4 \times 6 = 24$$

$$24 - 18 = +6^{\circ}\text{C}$$

۱۷. ۳ خشکی‌ها زودتر از آب‌ها گرم می‌شوند و سریع‌تر گرمای خود را از دست می‌دهند.

۱۸. ۳ کوه‌های بسیار مرتفع جزء ناهمواری‌های جوان هستند. دامنه این کوه‌ها شیب تندی دارند و دره‌های بین آنها تنگ و به شکل V است.

۱۹. ۴ رنگ زرد و قهوه‌ای، فلات‌ها و کوه‌های بلند را نشان می‌دهد. فلات‌ها سرزمین‌هایی نسبتاً هموار اما مرتفع‌اند که از اطراف به سرزمین‌های کم‌ارتفاع و پست منتهی می‌شوند.

۲۰. ۲ در جاهایی که اقیانوس‌ها با خشکی تماس دارند اغلب ناحیه‌ای کم‌عمق با ژرفایی کمتر از ۲۰۰ متر دیده می‌شود که به آن فلات قاره می‌گویند. بعد از فلات قاره ناگهان شیب زیاد می‌شود و تا عمق ۲۰۰۰ تا ۵۰۰۰ متری ادامه می‌یابد؛ به این بخش شیب قاره می‌گویند.

۲۱. ۳ جریان‌های دریایی گرم و سرد بر آب و هوای مناطقی که از مجاورت آنها عبور می‌کنند تأثیر می‌گذارند. هم‌چنین، محل تلاقی آب‌های گرم و سرد از مهم‌ترین مناطق صید ماهی جهان است.

۲۲. ۴ بعد از فلات قاره ناگهان شیب زیاد می‌شود؛ به این بخش شیب قاره می‌گویند.

۲۳. ۲ عوامل مؤثر بر آب و هوای جهان:
۱- زاویه تابش خورشید و عرض جغرافیایی
۲- دوری و نزدیکی به اقیانوس‌ها و دریاها
۳- ارتفاع از سطح زمین
۴- فشار هوا و جریان باد

۲۴. ۲ عوامل درونی: حرکت ورقه‌ها، ایجاد چین‌خوردگی‌ها و رشته کوه‌ها، شکست‌ها (گسل‌ها) و کوه‌های آتشفشانی است.
عوامل بیرونی: عواملی چون هوازگی، فرسایش آبی، فرسایش بادی و فرسایش یخچالی هستند.

۲۵. ۱ به ازای هر ۱۰۰۰ متر کاهش ارتفاع، 6°C به دما اضافه می‌شود. پس:

$$\begin{aligned} 4000 \div 1000 &= 4 \\ 4 \times 6 &= 24 \\ -22^{\circ} + 24 &= +2^{\circ}\text{C} \end{aligned}$$

۲۶. ۴ دریاها موجب اعتدال دمای نواحی مجاور خود در زمستان و تابستان می‌شوند و گرما و سرمای مناطق را کاهش می‌دهند. رشت به دلیل نزدیکی به دریا زمستان‌های سختی ندارد.

۲۷. ۳ حداکثر عمق فلات قاره ۲۰۰ متر است. بعد از فلات قاره ناگهان شیب زیاد می‌شود و تا عمق ۲۰۰۰ تا ۵۰۰۰ متری ادامه می‌یابد که به این بخش، شیب قاره می‌گویند.

۲۸. ۲ فلات قاره

۲۹. ۴

میدانید

می‌دانید که اقیانوس‌ها و دریاها سبب اعتدال دمای نواحی مجاورشان می‌شوند، پس در زمستان هر چه از سواحل به سمت نواحی داخلی قاره‌ها برویم، دما کم‌تر می‌شود.

۳۰. ۳ سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درازگودال ماریانا ۱۱۰۰۰ متر عمق دارد.
گزینه «۲»: اقیانوس آرام پهناورترین اقیانوس کره زمین است.
گزینه «۴»: در لایه وِردسپهر (تروپوسفر) که نزدیک‌ترین لایه جو به زمین هم هست، هرچه از سطح زمین بالاتر می‌رویم دمای هوا کم می‌شود.

۳۱. ۲

میدانید

در لایه اول جو یعنی وِردسپهر (تروپوسفر) به ازای هر ۱۰۰۰ متر افزایش ارتفاع، دمای هوا حدود ۶ درجه سانتی‌گراد کاهش می‌یابد.

بدانید

با کاهش ارتفاع در وِردسپهر و رفتن به پایین کوه دمای هوا افزایش می‌یابد.

نکته

ابتدا اختلاف ارتفاع میان دو منطقه را حساب می‌کنیم:

$$2000 - 500 = 1500 \text{ اختلاف ارتفاع}$$

$$1500 \div 1000 = 1/5$$

هر ۱۰۰۰ (هزار) متر ۶ درجه کاهش دما خواهیم داشت:

$$1/5 \times 6 = 9$$

پس بین دو منطقه ۹ درجه اختلاف دما وجود دارد.

چون ۱۵۰۰ متر بالاتر می‌رویم (قله کوه) باید ۹ درجه از دمای مبدأ (شهری که در ۵۰۰ متری واقع شده) کم کنیم دمای هوا در قله مجاور می‌شود:

$$12 - 9 = +3 \text{ درجه}$$

۳۲. ۱ دامنه‌های پرشیب از ویژگی کوه‌های جوان است.

۳۳. ۳ نواحی جنوبی کشورمان در عرض‌های جغرافیایی پایین‌تر واقع شده‌اند بنابراین زاویه تابش اشعه خورشید در آن‌جا بزرگ‌تر بوده و سبب گرم شدن این نواحی می‌گردد.

۳۴. ۳

بدانید

در همه کوه‌ها میزان ریزش برف و باران بیشتر از نواحی پست نیست. کوه‌هایی که در مناطق خشک واقع شده‌اند، بارندگی بسیار کمی دارند و تصویر نیز بیانگر این موضوع نیست.

۳۵. ۱ پراکندگی کانون‌های فشار از عوامل مهم جریان عمومی هوا در مناطق مختلف است.

- ۵۰ ۱ آب کره (هیدروسفر) شامل اقیانوس‌ها و دریاها، دریاچه‌ها، رودها و بقیه آب‌های سطحی، آب‌های زیرزمینی، یخچال‌ها و نزولات جوی است.
- ۵۱ ۴ محل تلاقی آب‌های گرم و سرد از مهم‌ترین مناطق صید ماهی جهان است. دراز گودال ماریانا با ژرفای ۱۱۰۰۰ متر در نزدیک مجمع‌الجزایر فیلیپین در اقیانوس آرام قرار دارد.
- ۵۲ ۳ در جاهایی که اقیانوس‌ها با خشکی تماس دارند، اغلب ناحیه‌ای کم عمق با ژرفایی کمتر از ۲۰۰ متر دیده می‌شود که به آن فلات قاره می‌گویند.
- ۵۳ ۴ اقیانوس آرام پهناورترین و عمیق‌ترین اقیانوس جهان است.
- ۵۴ ۱ معمولاً فلات قاره‌ها از نظر وجود منابع سرشار نفت و گاز و جزایر ماهیگیری اهمیت زیادی دارند.
- ۵۵ ۲ عواملی چون هوازگی، فرسایش آبی، فرسایش بادی و فرسایش یخچالی تغییرات زیادی در چهره این ناهمواری‌ها پدید می‌آورد و از عوامل بیرونی محسوب می‌شوند.
- ۵۶ ۳ هواکره یا جو (اتمسفر) نیز شامل گازهایی است که دورتادور کره زمین را فراگرفته‌اند.
- ۵۷ ۴ بخش خارجی کره زمین یا پوسته آن که حالت جامد دارد و از سنگ و خاک تشکیل شده است، سنگ کره (لیتوسفر) نامیده می‌شود.
- ۵۸ ۴ عوامل مؤثر بر آب و هوای جهان شامل: (۱) زاویه تابش خورشید و عرض جغرافیایی (۲) دوری و نزدیکی به اقیانوس‌ها و دریاها (۳) ارتفاع از سطح زمین (۴) فشار هوا و جریان باد می‌باشد.
- ۵۹ ۲ هوا کره مخلوطی از گازهای نیتروژن (۷۸٪)، اکسیژن (۲۱٪) و سایر گازهاست.
- ۶۰ ۴ فلات قاره‌ها از نظر وجود منابع سرشار نفت و گاز و جزایر ماهیگیری اهمیت زیادی دارند و اغلب ناحیه‌ای کم عمق با ژرفایی کمتر از ۲۰۰ متر دیده می‌شود.
- ۶۱ ۲ مطالعه درباره اقیانوس‌ها و بستر آن‌ها دشواری‌هایی دارد. فشار زیاد آب، تاریکی و دمای کم در اعماق آب، کاوش‌های علمی را با دشواری‌های زیادی روبه‌رو می‌کند.
- ۶۲ ۱ جو مخلوطی از گازهای مختلف نیتروژن (۷۸٪)، اکسیژن (۲۱٪) و سایر گازها مانند دی‌اکسید کربن و بخار آب است.
- ۶۳ ۲ پایین‌ترین لایه، که نزدیک به سطح زمین است، وِرد سپهر (تروپوسفر) نام دارد. تشکیل ابرها و بسیاری از تغییرات آب و هوایی در این لایه صورت می‌گیرد.
- ۶۴ ۱ جو مخلوطی از گازهای مختلف نیتروژن (۷۸٪)، اکسیژن (۲۱٪) و سایر گازها مانند دی‌اکسید کربن و بخار آب است.

۳۶ ۳ کرمان در نواحی جنوبی کشورمان دارای عرض جغرافیایی کمتر بوده و زاویه تابش خورشید را بزرگ‌تر دریافت می‌کند، پس گرم‌تر است.

۳۷ ۳ افزایش فشار هوا در لایه‌های فوقانی جو از پیامدهای گرم شدن زمین نیست.

۳۸ ۱ فلات تبت در اثر رسوب‌گذاری رودها پدید نیامده است.

۳۹ ۲ نزدیکی به اقیانوس‌ها سبب اعتدال دمای مناطق می‌شود، پس آمین از اعتدال بیشتری برخوردار است.

۴۰ ۱ دشت اقیانوسی

۴۱ ۴ منطقه معتدل جنوبی بین مدارهای رأس‌الجدی و مدار قطبی جنوبی قرار دارد.

۴۲ ۳

گزینه «۱»: عمیق‌ترین نقطه آب‌های جهان در اقیانوس آرام قرار دارد.

گزینه «۲»: محل تلاقی جریان‌های گرم و سرد از مهم‌ترین مناطق صید ماهی در جهان است.

گزینه «۴»: فلات قاره از نظر منابع نفت و گاز و جزایر ماهیگیری اهمیت دارد.

۴۳ ۳ گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ نتایج گرم شدن زمین و گزینه ۳ علت آن است.

۴۴ ۴ رنگ سبز نشان‌دهنده جلگه‌ها و دشت‌ها (سرزمین‌های پست) است که بیشترین وسعت زمین را به خود اختصاص داده است.

۴۵ ۴ پراکندگی کانون‌های فشار، عامل ایجاد جریان‌های عمومی هواسف.

۴۶ ۳ آب کره (هیدروسفر) شامل اقیانوس‌ها و دریاها، دریاچه‌ها، رودها و بقیه آب‌های سطحی، آب‌های زیرزمینی، یخچال‌ها و نزولات جوی می‌شود.

۴۷ ۲ جلگه‌ها و دشت‌ها سرزمین‌های پست و کم‌ارتفاع هستند.

فلات‌ها سرزمین‌هایی نسبتاً هموار اما مرتفع هستند که از اطراف به سرزمین‌های کم‌ارتفاع و پست منتهی می‌شوند.

۴۸ ۴ حدود ۷۱ درصد سطح زمین را آب تشکیل می‌دهد، بنابراین ۲۹ درصد باقی‌مانده سهم خشکی‌های کره زمین است.

مساحت کره زمین ۵۱۰ میلیون کیلومتر مربع است که بیشتر وسعت آن را آب‌ها فراگرفته‌اند.

۴۹ ۲ تشکیل ابر و بسیاری از تغییرات آب و هوایی در وِردسپهر (تروپوسفر) صورت می‌گیرد.

۶۵ ۱

وَرَد سیهر (تروپوسفر) نام دارد. تشکیل ابرها و بسیاری از تغییرات آب و هوایی در این لایه صورت می‌گیرد.

۶۶ ۴

بخش خارجی کره زمین یا پوسته آن که حالت جامد دارد و از سنگ و خاک تشکیل شده است، سنگ کره (لیتوسفر) نامیده می‌شود.

۶۷ ۲

زیست کره همان بیوسفر است.

۶۸ ۳

هواکره یا جو (اتمسفر) نیز شامل گازهایی است که دورتادور کره زمین را فرا گرفته‌اند.

۶۹ ۴

وسعت خشکی‌های زمین نسبت به آب‌ها کم است. حدود ۷۱ درصد سطح زمین را آب تشکیل می‌دهد در نیمکره جنوبی درصد آب بیشتر است.

۷۰ ۲

زیست کره همان بیوسفر است.

۷۱ ۳

سنگ کره (لیتوسفر)

زیست کره (بیوسفر)

آب کره (هیدروسفر)

هواکره یا جو (اتمسفر)

۷۲ ۱

منطقه (الف) فلات قاره بوده و واجد ویژگی‌های گفته شده می‌باشد.

۷۳ ۳

هوازدگی از عوامل بیرونی تغییر چهره ناهمواری‌هاست.

۷۴ ۴

از آنجایی که به ازای هر ۱۰۰۰ متر، دما ۶ درجه سانتیگراد، کاهش می‌یابد لذا در ارتفاع ۳ هزار متری دما به 6°C می‌رسد.

۷۵ ۳

برخورد جریان آب‌های گرم و سرد در این ناحیه سبب رونق ماهیگیری در این منطقه شده است.

۷۶ ۲

فلات

۷۷ ۲

نرم کره در زیر ورقه‌های سنگ کره (لیتوسفر) قرار دارد.

۷۸ ۱

در شکل یک دره V شکل مشاهده می‌شود که مربوط به ناهمواری‌های جوان می‌باشد.

۷۹ ۲

بخش خارجی پوسته زمین، لیتوسفر نام دارد.

۸۰ ۳

به ازای هر ۱۰۰۰ متر افزایش ارتفاع، دما 6°C کاهش می‌یابد پس در ارتفاع ۳۰۰۰ متری به 0°C می‌رسد.

۸۱ ۱

تغییرات آب و هوایی مربوط به لایه تروپوسفر یعنی اولین لایه هواکره است.

۸۲ ۲

از نتایج حرکت ورقه‌ها، ایجاد چین‌خوردگی‌ها و رشته‌کوه، شکست‌ها (گسل‌ها) و کوه‌های آتشفشانی است.